

Sygn. akt I C 202/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2023 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Marzena Stańczak

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2023 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w Płocku oraz Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G.

o zapłatę 3780,21 zł

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz pozwanego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. kwotę 917,00 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Lidia Grzelak

Sygn. akt I C 202/23

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wnosił o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od pozwanych Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Płocku oraz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. tytułem odszkodowania kwoty 3780,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 października 2022 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych solidarnie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Płocku przekazał sprawę w trybie art. 44² pkt 1 kpc do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie.

Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Płocku wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 23 maja 2003 r. wydanym w sprawie XV GC 189/03 Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XV Wydział Gospodarczy zasądził od J. M. i A. M. solidarnie na rzecz (...) Banku (...) S.A. w W. kwotę 48000,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 11 lutego 2003 r. oraz obciążył pozwanych zwrotem kosztów procesu na rzecz powoda. Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2018 r. wydanym w sprawie XVI GCo 140/18 Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy nadał powyższemu wyrokowi klauzulę wykonalności na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Tytuł wykonawczy wydano wierzycielowi dnia 21 maja 2019 r. (bezsporne).

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. złożył w dniu 3 kwietnia 2020 r. (data stempla operatora pocztowego) do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom solidarnym J. M. i A. M. na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego celem wyegzekwowania kwoty 48000,00 zł wraz z nieprzedawnionymi odsetkami wyliczonymi na dzień złożenia wniosku oraz dalszych odsetek zgodnie z tytułem wykonawczym, jak również kwoty 3460,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Komornik Sądowy wszczął w sprawie GKm 16/20 postępowanie egzekucyjne w dniu 8 kwietnia 2020 r. w zakresie kwoty 48000,00 zł należności głównej, kwoty 85702,68 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie obliczonych za okres 11 lutego 2003 r. – 8 kwietnia 2020 r. oraz dalszych odsetek ustawowych z opóźnienie, kosztów procesu oraz kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym opłaty egzekucyjnej. Postanowieniem z dnia 25 września 2020 r. wydanym w sprawie I C 1466/20 w sprawie z powództwa J. M. przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego Sąd Rejonowy w Płocku udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda J. M. przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego wszczętego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. w sprawie sygn. akt GKm 16/20 względem powoda do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie. Odpis postanowienia Komornik Sądowy otrzymał dnia 13 listopada 2020 r. W dniu 28 grudnia 2020 r. wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego wskazując, że prowadzenie postępowania egzekucyjne w sprawie GKm 16/20 było niedopuszczalne jako prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego obejmującego roszczenie przedawnione. W uzasadnieniu wniosku wierzyciel wskazał ponadto, że Komornik Sądowy z urzędu powinien wydać postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji. Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2021 r. Komornik Sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne zgodnie z wnioskiem wierzyciela na podstawie art. 825 pkt 1 kpc, obciążając kosztami postępowania wierzyciela do kwoty 6605,60 zł, w tym kwotą 6569,05 zł tytułem opłaty stosunkowej zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (akta GKm 16/20 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G.).

Wyrokiem zaocznym z dnia 26 marca 2021 r. wydanym w sprawie I C 1466/20 w sprawie z powództwa J. M. przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności Sąd Rejonowy w Płocku na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc pozbawił tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Warszawie XV Wydział Gospodarczy z dnia 23 maja 2003 r. sygn. akt XV GC 189/03 oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy z dnia 30 sierpnia 2018 r. sygn. akt XVI GCo 140/18 wykonalności w całości. Pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. otrzymał odpis postanowienia o zabezpieczeniu w dniu 15 września 2020 r., odpis pozwu w dniu 4 grudnia 2020 r., zaś odpis wyroku zaocznego w dniu 9 kwietnia 2021 r. Wyrok zaoczny uprawomocnił się dnia 24 kwietnia 2021 r. (akta I C 1466/20 Sądu Rejonowego w Płocku).

Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2021 r. wydanym w sprawie I Co 266/21 Sąd Rejonowy w Płocku oddalił skargę wierzyciela (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na czynności komornika sądowego w postaci obciążenia go opłatą stosunkową na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych. Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2022 r. wydanym w sprawie I Cz 35/22 Sąd Rejonowy w Płocku oddalił zażalenie wierzyciela na wskazane postanowienie (akta I Co 266/21 Sądu Rejonowego w Płocku).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2022 r. wydanym w sprawie I Co 2683/22 Sąd Rejonowy w Płocku oddalił wnioszek wierzyciela (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o miarkowanie opłaty egzekucyjnej ustalonej postanowieniem z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. w sprawie GKM 16/20 (bezsporne).

W dniu 13 września 2022 r. wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. uiścił na rachunek bankowy Komornika Sądowego T. G. opłatę sądową w sprawie GKM 16/20 w wysokości 6569,05 zł (akta GKM 16/20 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. – tabela egzekwowanych należności).

Pismem z dnia 20 września 2022 r. (data stempla operatora pocztowego) wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wezwał Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. do zwrotu kwoty 6569,05 zł w terminie 7 dni od doręczenia wezwania tj. od dnia 23 września 2022 r. Komornik Sądowy w odpowiedzi na wezwanie pismem z dnia 30 września 2022 r. odmówił zwrotu opłaty sądowej (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach załączonych i powołanych powyżej spraw. Wskazać należy, że spór w niniejszej sprawie ograniczony jest do zasadności roszczenia powoda. Okoliczności faktyczne, w tym tok postępowań sądowych i postępowania egzekucyjnego, nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nie zasługuje na uwzględnienie, a zatem podlega oddaleniu.

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. domagał się zapłaty na swoją rzecz solidarnie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Płocku oraz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. kwoty 3780,21 zł tytułem zwrotu nienależnie pobranej opłaty egzekucyjnej.

Podstawą odpowiedzialności solidarnej komornika sądowego oraz Skarbu Państwa reprezentowanego przez właściwego prezesa sądu rejonowego, sprawującego nadzór nad działalnością komornika są przepisy ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych. Zgodnie art. 36 cyt. ustawy komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności (ust. 1). Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem. Skarb Państwa w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do komornika, chyba że szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego. Komornik w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do Skarbu Państwa, jeżeli szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego (ust. 2). Artykuł 36 cyt. ustawy reguluje zatem kwestie odpowiedzialności komornika i Skarbu Państwa za wszelkie niezgodne z prawem działania lub zaniechania komornika przy wykonywaniu czynności (zarówno czynności przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego, jak i realizowanych na podstawie innych ustaw). Odpowiedzialność odszkodowawcza komorników ma charakter deliktowy, a zatem aby w ogóle zaistniała, muszą zostać spełnione ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej, tj. szkoda, zdarzenie ją wywołujące i związek przyczynowy. Poszkodowany musi zatem, wywodząc roszczenie na tej podstawie prawnej, wykazać, na czym szkoda polega, jej wysokość, niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie komornika, adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a działaniem lub zaniechaniem komornika, a także – dla zachowania terminu do dochodzenia jej naprawienia – kiedy szkoda powstała. W wyroku z dnia 11 lutego 2022 r. wydanym w sprawie I ACa 1273/21 Sąd Apelacyjny w Krakowie podkreślił, że bez znaczenia pozostaje motywacja sprawcy, w tym w szczególności ewentualne jego działanie w interesie osobistym, gdyż ustawodawca w art. 417 § 1 kc nie wymienił motywów zachowania się sprawcy, ani celu jego działania jako materialnoprawnych przesłanek ograniczających odpowiedzialność Skarbu Państwa, lecz powiązał tę odpowiedzialność z takim działaniem funkcjonariusza, które podjęte zostało przy wykonywaniu powierzonej mu czynności. Zgodnie z powszechnie przyjętym poglądem, przez szkodę w rozumieniu przepisu artykułu 36 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach

sądowych należy rozumieć szkodę majątkową, jak i niemajątkową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2011 r. w sprawie V CSK 489/10).

W niniejszej sprawie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. swoje roszczenie wywodzi z faktu obciążenia go opłatą egzekucyjną ustaloną na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, zgodnie z którym w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela (...), wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5 % świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

Sekwencja zdarzeń w powołanych powyżej była taka, że wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., reprezentowany na każdym etapie przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. na podstawie tytułu wykonawczego, obejmującego roszczenie przedawnione już w dacie nadawania mu klauzuli wykonalności na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako następcy prawnego pierwotnego wierzyciela. Treść wniosku „...kwoty 48000,00 zł wraz z nieprzedawnionymi odsetkami wyliczonymi na dzień złożenia wniosku...” zdaje się sugerować, że przedawnieniu uległa tylko część odsetek ustawowych za opóźnienie, choć – czego obecnie i wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nie kwestionuje – roszczenie wynikającego z tytułu wykonawczego przedstawione wraz z wnioskiem egzekucyjnym, uległo przedawnieniu w całości.

Zgodzić się należy, z poglądem, że w dacie nadawania klauzuli wykonalności prawomocnemu wyrokowi zaocznemu z dnia 23 maja 2003 r. wydanemu w sprawie XV GC 189/03 przez Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XV Wydział Gospodarczy na rzecz następcy prawnego wierzyciela, nie istniał obowiązek sądu nadającego klauzulę badania kwestii przedawnienia roszczenia; obowiązek ten określony w art. 782¹ kpc został bowiem dodany przepisem art. 1 pkt 223 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z mocą obowiązującą od dnia 21 sierpnia 2019 r. Jednocześnie zmianie uległ przepis art. 804 kpc, nakazujący w § 2 (zmiana zgodnie z art. 1 pkt 227 cyt. ustawy) odmowę przez organ egzekucyjny wszczęcia postępowania egzekucyjnego, jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, a wierzyciel nie przedłożył dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 1¹, tj. dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu przedawnienia. Bezsprzeczne jest w niniejszej sprawie, że wierzyciel nie dysponował dowodem potwierdzającym przerwanie biegu przedawnienia roszczenia. Tym samym uznać należy, że przedawnieniu uległa nie tylko część odsetek ustawowych, ale należność główna i całość odsetek ustawowych za opóźnienie, orzeczonych powołanym powyżej wyrokiem wobec upływu 10 letniego terminu zgodnie z art. 125 § 1 kc w brzmieniu obowiązującym przed dniem 9 lipca 2018 r., który stanowił, że Roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

W świetle powyższych rozważań, zgodzić się należy z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 10 sierpnia 2021 r. wydanego w sprawie I Co 266/21, że Komornik Sądowy T. G. winien był odmówić wszczęcia egzekucji, gdyż – jak wskazano powyżej – roszczenie objęte tytułem egzekucyjnym przedawniło się, zarówno co do kwoty głównej oraz odsetek, Oceny tej nie zmienia okoliczność nadania klauzuli wykonalności temu tytułowi w 2018 r., gdyż nastąpiło to po upływie 10-letniego terminu przedawnienia.

Sąd podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2010 r. wydanej w sprawie II CZP93/10, że wszczęcie egzekucji musi być poprzedzone zbadaniem przez organ egzekucyjny, czy prowadzenie postępowania egzekucyjnego jest dopuszczalne. Z treścią tej chwały koresponduje przepis powołanego powyżej § 2 art. 804 kpc, przy tym ma on zastosowanie także w sytuacji, gdy roszczenie objęte tytułem wykonawczym ulegnie przedawnieniu w okresie pomiędzy nadaniem tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności a złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji.

W ocenie Sądu, uznać zatem należy, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie GKm 16/20 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. było niecelowe z uwagi na upływ terminu przedawnienia wynikającego z przedstawionego tytułu wykonawczego. Obowiązkiem Komornika Sądowego było więc odmówienie wszczęcia egzekucji. W uchwale z dnia 26 kwietnia 2022 r. wydanej w sprawie III CZP 91/22 Sąd Najwyższy podkreślił, że w przypadku odmowy wszczęcia egzekucji na podstawie art. 804 § 2 kpc z uwagi na oczywisty upływ terminu przedawnienia roszczenia wynikającego z tytułu wykonawczego, gdy wierzyciel nie przedłożył dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 1¹ kpc, komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia na podstawie art. 30 zdanie pierwsze ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych. Pobierana wówczas opłata egzekucyjna jest zatem dwukrotnie wyższa niż wynikająca z art. 29 ust. 1 cyt. ustawy pobiera w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela. Podkreślić należy, że powołane w art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych „oczywiście niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego” ma miejsce wtedy, gdy jest widoczne na „pierwszy rzut oka”, bez prowadzenia szczegółowych badań celowości, czyli jego ustalenie nie wymaga dokonywania analizy sprawy pod względem faktycznym i prawnym. W języku polskim „niecelowy” to taki, który nie prowadzi co celu, nie jest przydatny, nie daje efektów, daremny, zbędny. Tylko takie postępowanie egzekucyjne, które po wstępnym badaniu wniosku okaże się dopuszczalne ze względu na przesłanki podmiotowe i przedmiotowe może być wszczęte i prowadzone.

W tym stanie rzeczy, uznać należy, że Komornik Sądowy T. G. nie wykonał w sposób prawidłowy obowiązków wynikających z przepisy art. 804 § 2 kpc. Oczywistym jest bowiem, że roszczenie objęte przedstawionym przez wierzyciela, a powoda w sprawie niniejszej, tytułem wykonawczym, w dacie złożenia wniosku egzekucyjnego, a nawet wcześniej, bo w dacie nadawania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela pierwotnego, było przedawnione, zarówno co do należności głównej, jak i odsetek ustawowych za opóźnienie. Obowiązkiem Komornika Sądowego było zatem wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania egzekucyjnego a nie jego prowadzenie, a w konsekwencji obciążenie wierzyciela opłatą egzekucyjną zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

Bezspornym jest, że w sprawie GKm 16/20 wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. został obciążony opłatą egzekucyjną w niższej wysokości zgodnie z art. 29 ust. 1 cyt. ustawy tj. w wysokości 5 % zamiast 10 %.

W ocenie Sądu, uznać zatem należy, że pomimo oczywiście niecelowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego i nieprawidłowego wskazania podstawy obliczenia opłaty egzekucyjnej obciążającej wierzyciela w sprawie GKm 16/20, wierzyciel (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nie doznał szkody w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, co wyłącza odpowiedzialność zarówno Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G., jak i Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Płocku. Ustalona przez Komornika Sądowego opłata egzekucyjna, do której uiszczenia zobowiązany jest wierzyciel jest bowiem niższa o połowę w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela niż w przypadku odmowy wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako oczywiście niecelowego, co powinno nastąpić w sprawie GKm 16/20 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G..

W związku z tym Sąd powództwo jako niezasadne oddalił.

O kosztów zastępstwa procesowego, Sąd orzekł stosownie do art. 98 § 1 kpc, obciążając nimi powoda w całości. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego należnych na rzecz pozwanego Komornika Sądowego T. G. Sąd ustalił zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, przy uwzględnieniu wysokości wskazanej wartości przedmiotu sporu.